

33—35 sigter på forlag, der ønsker at yde den forudsatte kredit og benytte den forudsatte afregningsmåde. Det samme gælder § 30 om kommissionslager og § 36 om disponering. Disse regler indeholder iøvrigt intet, der kan genere nogen forlægger.

3. Et tredje område er reglerne om *salgsarbejdet*.

Reglerne i §§ 20—21 om *fælles udsendelsesdato* for bøger og publikums-cirkulærer og § 23 om tidspunktet for salgsarbejdets begyndelse tilsigter at stille alle boghandlere lige og tjener det publikumshensyn, at en nyudkommet bog straks kan fås i enhver boghandel. Forlæggerne har pligt til ved deres egne salgsmestred at respektere boghandlernes ligeret, hvilket må forekomme helt naturligt for forlag, der ønsker samhandel med boghandlerne.

Reglen i § 22 om *sammensatte serier* pålægger *ikke forlæggerne nogen pligt af betydning*.

§ 24 giver som ovenfor nævnt forlæggerne ret til *kolportage*, altså direkte salg til publikum. De nærmere regler sigter iøvrigt til at hindre, at priskontrolrådets avancebegrænsningsregler ikke omgås ved ydelse af kolportagerabat på bøger, der ikke sælges gennem kolportage. *Intet forlag har pligt til salg til kolportage eller pligt til at yde den særlige kolportagerabat*, men må ikke iværksætte en vilkårlig forskelsbehandling af boghandlerne.

Også § 25 om *ratesalg* tilsigter at gøre det klart, at der i forhold til priskontrolrådet ikke er hjemmel til at yde særlig kolportagegodtgørelse på sådanne salg, hvor agent ikke medvirker. Reglen indeholder ingen pligt for forlæggerne.

§ 26 om *raternes størrelse ved ratesalg* skal også overholdes af forlæggerne. Reglen er et forsøg på sanering af ratesalg og ligger på linje med de bestræbelser, der udfoldes af lovgivningsmagten, jfr. den fornylig afgivne betænkning vedrørende loven om køb på afbetaling.

§ 27 om *læsekredse* har alene betydning for boghandlerne og pålægger ikke forlæggerne nogen pligt, hvorved bemærkes, at forlæggere ikke driver og i praksis heller ikke vil kunne drive læsekredse.

§§ 28 og 29 indeholder heller ikke pligter for forlæggerne alene bortset fra, at de skal bære *udgifterne ved forsendelse og tilbagesendelse af uforlangte sendinger*. Forlæggerne har *ingen pligt til at sende bøger uforlangt*.

§ 32 om *ombytning* indeholder *ingen pligt for forlæggeren til ombytning*, men han vil, hvis han ønsker det, kunne sælge hele sin produktion i fast regning uden retur- eller ombytningsret.

§ 41 om forlæggerens pligt til at benytte *Kommissionsanstalten* er ganske rimelig. Kommissionsanstalten er også til rådighed for udenforstående forlag, og forlagene benytter Kommissionsanstalten i stort omfang. Særlig bemærkes, at Det danske Forlag for såvidt angår de forlagsartikler, der som frisalgsartikler har kunnet ekspederes til boghandlerne, selv har ønsket og opnået formidling gennem Kommissionsanstalten. Denne af organisationerne oprettede institution, har betydet meget for forenkling og billigelse af bogforsendelser.

§ 42 pålægger forlæggerne pligt til at være abonnent på „*Det danske Bogmarked*“. Det er fundet naturligt, at enhver forlægger, der ønsker at handle med boghandlerne, holder sig à jour vedrørende fagets forhold.

4. § 43 om *voldgift* ved Boghandlernævnet, for hvilket regulativ findes optaget side 32 ff. i leverings- og samhandelsreglerne, gælder ethvert forlag, der ønsker samhandel med boghandelen, men et udenforstående forlag, der ikke ønsker at underkaste sig nævnets afgørelse, vil i realiteten kunne gennemføre voldgift ved en særlig voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger et medlem og præsidenten for Sø- og Handelsretten i København voldgiftsrettens formand. Jeg henviser til regulativets § 10, stk. 3, og § 11, stk. 2. Det er iøvrigt ikke fore-